

KANSANMURHAT HISTORIAN KIPUPISTEENÄ

KANSANMURHA

- **KANSANMURHA ON JONKIN USKONNOLLISEN, ETNISEN, KULTTUURISEN TAI KIELELLISEN RYHMÄN JÄRJESTELMÄLLISTÄ TUHOAMISTA.**
- **KANSANMURHAN KIELTÄVÄ SOPIMUS HYVÄKSYTTIIN YK:N YLEISKOKOUKSESSA 1948.**
- **EDELLEEN VÄITELLÄÄN, MITKÄ TAPAHTUMAT MÄÄRITELLÄÄN KANSANMURHIKSI. IHMISIÄ ON TAPETTU MASSOITTAIN MUUTENKIN KUIN KANSANMURHISSA, ESIMERKIKSI STALININ TERRORIN TAI KONGON VAPAAVALTION SIIRTOMAAHALLINNON AIKANA**

SAKSAN JUUTALAISVAINOT

JUUTALAISVAINOJEN ETENEMINEN SAKSASSA

- **ANTISEMITISMI ELI JUUTALAISVASTAISUUS OLI YLEISTÄ EUROOPASSA 1800-LUVULLA JA 1900-LUVUN ALUSSA.**
  - **SAKSASSA JUUTALAISIA SYYTETTIIN I MAAILMANSODAN TAPPIOSTA JA ASEVELVOLLISUUDEN PAKOILUSTA.**
  - **JUUTALAISTEN MENESTYS LIIKE-ELÄMÄSSÄ JA TIETEESSÄ HERÄTTI KATEUTTA.**
- **HITLER HYÖDYNSI ANTISEMITISMIÄ JA JUUTALAIISIIN KOHDISTUVIA ENNAKKOLUULOJA POLITIIKASSAAN. HÄN SAI SOSIALISMIA PELKÄÄVÄLTÄ ELIITILTÄ TUEN JUUTALAISVASTAISELLE TOIMINNALLE.**

JUUTALAISVAINOJEN ETENEMINEN SAKSASSA

- **OLEELLINEN OSA KANSANMURHAA ON UHRIEN EPÄINHIMILLISTÄMINEN. NATSIEN PROPAGANDASSA JUUTALAISET ESITETTIIN**
  - **MAAILMANVALLOITUSTA JA SAKSALAISTEN TUHOAMISTA SUUNNITTELEVINA HIRVIÖINÄ**
  - **SAASTAISINA ELÄIMINÄ, ERITYISESTI ROTTINA, JOISTA ON PÄÄSTÄVÄ EROON.**

OSTOBOIKOTEISTA VAPAUDENRIISTOON

- **HITLERIN VALTAANNOUSU 1933 OSTOBOIKOTTEJA, LIKKUMISRAJOITUKSIA**
- **NÜRBERGIN ROTULAIT 1935 JUUTALAISET TOISEN LUOKAN KANSALAIKSI, OIKEUKSIA (ESIM. AVIOLIITTOJA JA AMMATIN HARJOITTAMISTA) RAJOITETTIIN**
- **NATSIT RYÖSTIVÄT JUUTALAISTEN OMAISUUDEN 1930-LUVULLA (ESIM. TALOT, TAIDE-ESINEET, YRITYKSET)**
- **KRISTALLIYÖ 1938: NATSIT TUHOSIVAT JUUTALAISTEN KAUPPOJA JA SYNAGOGIA, KYMMENIÄ TUHANSIA JUUTALAIKIA LÄHETETTIIN KESKITYSLEIREILLE**
- **TOISEN MAAILMANSODAN AIKANA ITÄ-EUROOPAN JUUTALAISET SIIRRETTIIN ASUMAAN GHETTOIHIN EPÄINHIMILLISIIN OLOIHIN**

KOHTI KANSANMURHAA

- **PÄÄTÖS "LOPULLISESTA RATKAISUSTA" SYNTYI VUODEN 1941 AIKANA, KUN SAKSAN VENÄJÄLTÄ VALLOITTAMILTA ALUEILTA JÄI SAKSAN ALUEELLE PALJON SIVIILIVÄESTÖÄ, ERITYISESTI JUUTALAISIA JA SLAAVEJA, JOIDEN PITÄMINEN ELOSSA KOETTIIN LIIAN KALLIIKSI.**
- **NATSEILLA OLI JÄRJESTÄYTYNYT ORGANISAATIO KANSANMURHAN TOTEUTTAMISEKSI: TOTEUTUKSESTA VASTASI NATSIAATTEEN VANKKUMATTOMIMMISTA SOTILAISTA KOOSTUNEET SS-JOUKOT.**

KOHTI KANSANMURHAA

- **NATSIT PERUSTIVAT VALLOITETUILLE ALUEILLE TUHOAMISLEIREJÄ.**
  - **OSA LEIREISTÄ OLI TUOTANTOLAITOKSIA, JOISSA VANKEJA KÄYTETTIIN ORJATYÖVOIMANA ESIM. LÄÄKE- JA VAATETEOLLISUUDEN YRITYKSISSÄ.**
  - **VANGEILLA TEHTIIN MYÖS JULMIA IHMISKOKEITA.**
- **NATSIEN VALVOMILLA ALUEILLA MURHATTIIN NOIN KUUSI MILJOONAA JUUTALAISTA JA NOIN KUUSI MILJOONAA MUUTA IHMISTÄ.**
  - **ESIM. PUOLAN JUUTALAISISTA TUHOTTIIN VALTAOSA.**
  - **JUUTALAISTEN LISÄKSI NATSIT VAINOSIVAT ROMANEJA, HOMOSEKSUAALEJA, KEHITYSVAMMAISIA JA “ALEMPIROTUISINA” PITÄMIÄN IHMISIÄ.**

HISTORIAPOLITIikka

- **HISTORIAPOLITIikka ON HISTORIAN KÄYTTÖÄ POLITIIKAN VÄLINEENÄ**
- **VALTIOT OVAT KÄYTTÄNEET HISTORIAA ESIMERKIKSI**
  - **OIKEUTTAMAAN NYKYISIÄ TOIMIAAN**
  - **IDENTITEETIN LUOMISEEN JA LUOMAAN KANSALLISTA YHTENÄISYYTTÄ (PUHUTAAN MYÖS *HISTORIAKULTTUURISTA*, MENNEISYYDELLE ANNETUISTA MERKITYKSISTÄ, ESIM. TALVISOTAMYTTI)**
  - **LUOMAAN YSTÄVYYS- TAI VIHOLLISKUVIA**
  - **KÄSITTELEMÄÄN MENNEISYYDEN KIPUPISTEITÄ.**

HISTORIAPOLITIikka

- **VOI OLLA TIEDOSTETTUA JA TARKOITUKSELLISTA:**
  - **ESIM. VENÄJÄN VALTION HISTORIAPOLITIikka KRIMIN VALTAUKSEN YHTEYDESSÄ**
  - **TURKIN KIELTÄYTYMINEN NIMITTÄMÄSTÄ VUODEN 1915 TAPAHTUMIA ARMENIALAISTEN KANSANMURHAKSI**
  - **VENÄLÄISTÄMISKAUSSIEN NIMITTÄMINEN SORTOKAUSIKSI SUOMESSA**
- **TAI TIEDOSTAMATONTA**
  - **ESIM. SUOMESSA TALVISODAN HENGEN KÄYTTÖ KANSALLISEN YHTENÄISYYDEN JA IDENTITEETIN RAKENTAJANA**